

SPIS TREŚCI

Od redakcji	7
Krajeński Park Krajobrazowy jako integralna część Pojezierza Krajeńskiego	
MIROŚLAW ŁEBEK Krajeński Park Krajobrazowy – krótka charakterystyka	11
MARCIN HOJAN, ADAM KRUPA, MIROŚLAW RUREK Typy krajobrazu w Krajeńskim Parku Krajobrazowym	26
KORNELIA LESZCZYŃSKA-DEJA Ochrona i nadzór Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy nad rezerwatami przyrody w Krajeńskim Parku Krajobrazowym	37
Idea zrównoważonego rozwoju – rozważania ogólne	
ZBIGNIEW PODGÓRSKI, PRZEMYSŁAW CHARZYŃSKI Propagacja idei zrównoważonego rozwoju jako permanentny element programu Olimpiady Geograficznej	47
KRZYSZTOF SZOSZKIEWICZ, SZYMON JUSIK, DANIEL GEBLER KRZYSZTOF ACHTENBERG, JOANNA CHMIST Nowa metoda oceny rzek w Polsce oparta na Hydromorfologicznym Indeksie Rzecznym	61
Działalność naukowa na Pojezierzu Krajeńskim i w granicach historycznej Krajny	
LESZEK SKAZA Zarys historycznych dziejów Krajny	71
MONIKA KOZŁOWSKA-ADAMCZAK Walory turystyczne środowiska geograficznego historycznej Krajny i próba ich oceny	79
ADAM KRUPA, MARCIN HOJAN, MIROŚLAW RUREK Związki geomorfologicznego dziedzictwa Ziemi i dziedzictwa kulturowego na przykładzie obiektów z obszaru Pojezierza Krajeńskiego	108
WIESŁAW CYZMAN Stan zachowania i walory szaty roślinnej Pojezierza Krajeńskiego	118
MIROŚLAW RUREK, MARCIN HOJAN, ADAM KRUPA Rozmieszczenie i działalność bobra europejskiego (<i>castor fiber</i> L.) w Krajeńskim Parku Krajobrazowym	130
Notka o autorach	145

Od redakcji

Szanowni Państwo!

Powszechnie uznaje się, że źródła idei zrównoważonego rozwoju należy szukać już w latach 60. XX w.¹ (Płachciak 2011; Trzepacz 2012), jako próby odpowiedzi na szereg pytań dotyczących zagrożeń związanych z dynamicznym rozwojem gospodarki krajów zachodnich, w tym m.in. z wyczerpywaniem się nieodnawialnych zasobów przyrody i zanieczyszczeniem naturalnego środowiska, szybkim tempem przyrostu demograficznego czy ogólnym rozchwianiem ekosystemu. Pojęcie to zyskało popularność po opublikowaniu raportu Światowej Komisji ds. Środowiska i Rozwoju ONZ w 1987 r., w którym to dokumencie zwrócono szczególną uwagę na potrzebę powiązania celów gospodarczych z celami ekonomicznymi i społecznymi gospodarek świata² (Płachciak 2011, s. 231). Jednakże, zdaniem E. Płaczek³ (2012, s. 80), oficjalnie koncepcję zrównoważonego rozwoju przyjęto do realizacji dopiero na drugim „Szczycie Ziemi”, który odbył się w czerwcu 1992 r. w Rio de Janeiro. Przyjęto wówczas dwa podstawowe dokumenty: Deklarację z Rio – będącą ogólną filozofią zrównoważonego rozwoju i Agendę 21 – dokument przedstawiający sposoby, zasady i mechanizmy praktycznego wprowadzania założeń tej koncepcji w życie. Fakt ten, w późniejszym czasie, wywarł wpływ zarówno na prawodawstwo poszczególnych państw, jak i wieloaspektowość samych badań naukowych. Przykładem niech będzie współczesne polskie ustawodawstwo. Zgodnie z treścią art. 3 pkt 50 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z późn. zm.) – pod pojęciem zrównoważony rozwój rozumie się taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Wobec faktu, że w literaturze przedmiotu już co najmniej od dekady zwraca się uwagę na wielowątkowość zagadnienia zrównoważonego rozwoju, oddajemy w Państwa ręce niniejsze wydawnictwo. Publikacja, choć w ograniczonym zakresie, porusza wybrane aspekty tego zagadnienia (zwłaszcza przyrodniczo-środowiskowy i przestrzenny) odnosząc je do konkretnego obszaru badawczego, jakim jest mezoregion fizyczno-geograficzny Pojezierza Krajeńskiego położonego w północnej części Polski. Warto zaznaczyć, że wydawnictwo jest pokłosiem I Ogólnopolskiej Konferencji pt. „Zrównoważony rozwój Pojezierza Krajeńskiego”, która odbyła się w dniach 19-20 października 2017 r., w hotelu „Jan” w Sępólnie Krajeńskim (woj. kujawsko-pomorskie). Głównym pomysłodawcą i organizatorem przedsięwzięcia był Krajeński Park Krajobrazowy

¹ A. Płachciak, 2011, *Geneza idei rozwoju zrównoważonego*, EKONOMIA – ECONOMICS, 5(17), Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław, s. 231-248.

P. Trzepacz (red.), 2012, *Zrównoważony rozwój – wyzwania globalne. Podręcznik dla uczestników studiów doktorskich*, Wydawca Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.

² A. Płachciak, 2011, *Geneza idei rozwoju zrównoważonego...*, s. 231-248.

³ E. Płaczek, 2012, *Zrównoważony rozwój – nowym wyzwaniem dla współczesnych operatorów logistycznych*, Prace Naukowe Politechniki Warszawskiej, zeszyt 84, s. 79-92.

z siedzibą w Więcborku, który do współpracy zaprosił trzy ośrodki naukowo-badawcze: Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu oraz Wyższą Szkołę Zarządzania Środowiskiem w Tucholi. Zadanie zaś, w całości, zostało sfinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu oraz Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Głównym celem zamierzenia było popularyzowanie wyników badań naukowych o regionie związanych ze środowiskiem geograficznym Pojezierza Krajeńskiego. Konferencja pozwoliła ponadto na uzupełnienie i aktualizację stanu wiedzy na temat funkcjonowania środowiska geograficznego oraz zróżnicowanych aspektów zrównoważonego rozwoju obszaru badawczego. Co ważne, tematyka wygłoszonych referatów stała się na tyle interesująca, że zaciekała nie tylko badaczy z kilku ośrodków naukowych w Polsce, ale przede wszystkim stała się inspiracją dla przedstawicieli samorządu terytorialnego, reprezentantów parków krajobrazowych i nadleśnictw z sąsiednich obszarów oraz delegatów organizacji i środowisk społeczno-gospodarczych z samego regionu. Całe przedsięwzięcie pozwoliło także na pogłębianie współpracy ze środowiskiem lokalnym i regionalnym województwa kujawsko-pomorskiego, a zwłaszcza na zacieśnianie kooperacji z Krajeńskim Parkiem Krajobrazowym.

Należy podkreślić, że zebrane do tej pory wyniki badań dotyczących różnych aspektów środowiska przyrodniczego Pojezierza Krajeńskiego, w tym zrównoważonego rozwoju, będą pogłębiane i popularyzowane przez badaczy z różnych dziedzin nauki podczas planowanych kolejnych edycji konferencji, na które już dzisiaj serdecznie Państwa zapraszamy!

Redaktorzy

dr Monika Kozłowska-Adamczak

dr Mirosław Rurek